

**VAASAN
HALLINTO-OIKEUS**

Korsholmanpuistikko 43
PL 204

65101 VAASA

p. 010 36 42611

f. 010 36 42760

s-posti vaasa.hao@om.fi

PÄÄTÖS

Antopäivä
30.8.2006

Numero
06/0193/2

Diaarinumero
00458/05/5129

ASIA

Valitus ympäristölupa-asiassa

LUVAN HAKIJA JA MUUTOKSENHAKIJA

Taimen Oy, Laukaa

PÄÄTÖS, JOHON ON HAETTU MUUTOSTA

Viranomainen

Itä-Suomen ympäristölupavirasto
(päättös liitteenä)

Päivämäärä

1.12.2004
Nro 106/04/1

Ympäristölupavirasto on myöntänyt Taimen Oy:lle ympäristöluvan jatkaa Joutsan Myllykosken varressa sijaitsevan kalankasvatuslaitoksen toimintaa. Luvan saajan on noudatettava päätöksen lupamääräyksiä 1-7.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Taimen Oy on vaatinut, että ratkaisuosan lausuma: "Kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana eli kesä-heinäkuussa laitoksella ei pidetä kalaa" muutetaan ohjeelliseksi, ei sitovaksi määräykseksi. Hakija katsoo, että vaikka nykyinen käytäntö on ollut hakijan omista lähtökohdista johtuen sellainen, että laitoksella ei ole pidetty pariin vuoteen kesä-heinäkuussa kalaa, käytäntö olisi määräyksenä kohtuuton ja vakavasti liiketoiminnan joustavuutta haittaava. Hakija katsoo, että on oltava mahdollisuus reagoida kalasairauksista, kalojen lääkinnästä, siirtokielloista sekä mahdollisista markkinatilanteen muutoksista johtuviin menekkivaikeuksiin ja pitää kalaa myös kesäisin laitoksessa.

Lupamääräyksessä 1 edellytetään rehun fosforipitoisuuden olevan enintään 1 %. Tällaisia kalanpoikasten kasvattamiseen tarkoitettuja rehuja ei tällä hetkellä ole markkinoilla tarjolla, vaan poikasrehujen fosforipitoisuus vaihtelee 1,15 - 1,32 %:iin. Määräystä tulisi muuttaa vastaamaan markkinoilla olevien rehujen pitoisuuksia. Muun tyyppistä kuin poikasrehua, poikaskasvatuksessa ei voida käyttää.

Päätöksen mukaan käytettävän kuivarehun määrä saa jatkossa olla enintään 70 000 kg ja fosforipäästöt vesistöön enintään 330 kg vuodessa. Laitoksen fosforikuormitus vesistöön on laskenut rajusti 1970-luvulta 2000-luvulle. Keskimääräinen vuosikuormitus oli 1970-luvulla 552 kg, 1980-luvulla 803,2 kg, 1990-luvulla 452,1 kg ja 2000-luvulla 346,5 kg. Laitoksen kuormitus on tällä hetkellä vuositasolla keskimäärin noin 57 % (456,7 kg) pienempi kuin suurimman kuormituksen aikaan 1980-luvulla. Tästä huolimatta keskimääräinen fosforipitoisuus on laskenut kalanviljelylaitosta lähimpänä olevalla alapuolisella havaintopaikalla Angesselkä 3 keskimäärin vain noin 3 - 4 µg P/l eli 17 µg:sta P/l noin 13 - 14 µg:aan P/l. Jos vertaus tehdään 1990-luvun tilanteeseen, kuormitus on laskenut keskimäärin 105,6 kg vuositasolla, mutta alapuolisen vesistön fosforipitoisuus ei ole lainkaan laskenut. Nyt esitetyllä vuotuisen fosforikuormituksen pienentämisellä, 400 kg:sta 330 kg:aan ei saavuteta merkittävää muutosta vesistön fosforitasossa. Sen sijaan laitoksen toiminta ja kannattavuus ovat selkeästi uhattuina. Ainoa mahdollisuus tällaisten kriteerien täyttämiseksi nykyisellä viljelytekniikalla on kasvatettavan kalamäärän pienentäminen. Tämä taas ei olisi taloudellisesti enää kannattavaa. Näin ollen hakija esittää lupaehtojen säilyttämistä tältä osin nykyisellä tasolla, 80 000 kg kuivarehua vuodessa ja fosforin päästöraja vesistöön 400 kg P vuodessa.

Taimen Oy on vielä vaatinut, että sen maksettavaksi määrätty 1.500 euron korvaus vesikasvillisuuden lisäkasvusta aiheutuvasta vesialueen käytön vaikeutumisesta ja haitan poistamisesta aiheutuvista kustannuksista kumotaan. Hakija on teettänyt laitoksen alapuolelta, Joutsansalmen alueelta sedimentin isotooppikartoituksen, jonka mukaan orgaanista sedimenttiä, joka olisi osoitettavissa selkeästi laitoksen kuormituksesta johtuvaksi, ei juurikaan kerry alapuoliseen vesistöön. Haitallisia ja ruoppausta vaativia sedimenttejä ei esiinny. Edelleen hakija on todennut hakemuksessaan ja siihen kohdistuneiden muistutusten vastineessa, että alapuolisen vesistön karvalehti -nimisen kasvin massaesiintymät alkoivat vasta vuonna 1999, jolloin laitoksen fosforikuormitus oli laskenut rajusti 1970- ja 1980-lukujen tilanteesta. Katselmustilaisuudessa paikallisen kalastuskunnan edustaja totesi karvalehden runsastuneen vasta kalastuskunnan ja ympäristökeskuksen tekemien kas-

villisuuden niittojen jälkeen, vuonna 1999. Karvalehden on todettu viime aikoina levinneen moniin suotuisiin elinympäristöihin Etelä- ja Keski-Suomessa. Joutsan tapauksessakin on todennäköisesti kyse siitä, että muiden kasvien niitoilla kasville luotiin suotuisa lisääntymiselinympäristö kirkkaassa ja virtaavassa vesistössä. Kasvillisuusongelma ei ole todistettavasti laitoksen toiminnasta johtuva eikä se siten anna aihetta korvauksiin vesialueen käytön vaikeutumisesta. Hakija on mielestään vapaaehtoisella osallistumisellaan ja taloudellisella panostuksellaan vesialueen hoitotoimenpiteisiin hoitanut oman osansa vesialueen kunnostamisessa.

ASIAN KÄSITTELY HALLINTO-OIKEUDESSA

Keski-Suomen ympäristökeskus on vastineessaan lausunut, että ympäristöluvan ratkaisuosan maininta, että kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana laitoksella ei pidetä kalaa, voidaan lupapäätöksestä poistaa. Lupapäätöksen kohdassa 5 esitetty päästötarkkailu varmistaa toiminnan vesistökuormituksen tarkkailun myös kasvatuskauden ulkopuolisena aikana.

Laitoksella tullaan kasvattamaan 0-vuotiaita istukaspoikasia. Tälle ikäryhmälle fosforipitoisuudeltaan alle 1 %:sta kalanrehua ei nykyisin ole saatavilla. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan rehun fosforipitoisuutta koskeva lupamääräys voidaan 0-vuotiaiden poikasten osalta muuttaa seuraavaksi: Kalojen ruokinnassa on käytettävä mahdollisimman vähäfosforista rehua. Jos laitoksella kasvatetaan vanhempaan ikäluokkaan kuuluvia kalanpoikasia, niin tämän ikäryhmän rehun fosforipitoisuuden tulisi olla kuitenkin korkeintaan 1 %.

Kalanviljelylaitoksen fosforikuormitus vaikuttaa selvästi alapuolisten tarkkailupisteiden Angesselkä 3:n ja Joutsansalmi 2:n vedenlaatuun. Vesistötarkkailuraporttien (vuosilta 2000 - 2003) mukaan tarkkailupisteessä Angesselkä 3 fosforipitoisuus on ollut keskimäärin 5 µg/l (vaihteluväli 2 - 8 µg/l) suurempi kuin Myllykoskessa laitoksen yläpuolella. Viimeisen viiden tutkimusvuoden tuloksista arvioituna veden keskimääräinen a-klorofyllipitoisuus kaksinkertaistuu Myllykosken ja pisteen Angesselkä 3 välillä. Ympäristökeskus katsoo, että vuosittaista fosforikuormitusrajaa ja rehun käyttö määrää ei tule nostaa lupapäätöksessä määrätystä.

Keski-Suomen TE-keskus on vastineessa lausunut, että vastaanottavaan vesistöön kohdistuvan ravinnekuormituksen vähentäminen kaikkien kuormittajien osalta on keskeistä alueen kalataloudellisen arvon säilyttämiseksi. Vesistötarkkailujen perusteella on todettavissa, että vastaanottavan vesistön kokonaisfosforipitoisuus olisi kohoamassa vuosituhannen vaihteen arvoista. Vuonna 2003

Angesselällä jopa ylitettiin sallittavan fosforin pintakuormituksen raja. Koska laitoksen toiminta rehevöittää lähivesiä, tulisi vesistöön johdettavan ravinnekuormituksen olla korkeintaan ympäristölupaviraston päätöksen mukainen 330 kg P/vuosi.

Joutsan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus on vastineessaan lausunut, että päätös tulisi muuttaa kesäaikaa koskevan rajoituksen osalta muotoon: Kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana eli kesä- ja heinäkuussa laitoksella ei pidetä pääsääntöisesti kalaa. Mikäli tuotannollisten tai muiden syiden vuoksi kalojen kasvatusta olisi tarpeellista kesä- ja heinäkuussa, tulee siitä tehdä ilmoitus valvovalle viranomaiselle. Luvanhakija on luvan hakuprosessin yhteydessä erityisesti painottanut, että kasvukaudella kesä-heinäkuussa laitoksella ei pidetä kalaa ja tämä osaltaan vaikuttaisi Angesselän vedenlaatuun myönteisesti.

Yhtymähallituksen mielestä kuivarehun määrä 70 000 kg vuodessa voisi olla ehdollinen, mutta vesistön vuosittaisten laskennallisten fosforipäästöjen määrää ei tule muuttaa. Muutoksella luvanhakijalle annettaisiin mahdollisuus omatoimisesti kehittää laitoksen toimintaa siten, että fosforipäästöjen suhteen pysytään lupaehdon mukaisessa 330 kg:n vuosittaisessa fosforikuormituksessa. Tehostamistoimenpiteenä tulisi kysymykseen esimerkiksi laitoksen läpi virtaavan veden osittainen uudelleen käyttö eli kierrätys ja laitoksen läpi virtaavan veden tehokkaampi puhdistaminen, esimerkiksi ruokinnan aikainen saostuskemikaalin lisääminen tai jokin muu vastaava laitoksen omatoiminen jätevesien tehostettu puhdistustoimenpide.

Yhtymähallituksen mielestä laitokselle esitetty korvausvaatimus on erittäin kohtuullinen laitoksen vuotuisiin jätepäästöihin nähden.

Joutsan kunnanhallitus on vastineessaan yhtynyt Joutsan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallituksen vastineeseen.

Joutsan osakaskunta ja Suonteen kalastusalue ovat yhteisessä vastineessaan todenneet, että vuonna 1999 tehtiin Myllynlahdella kaislan niittoa Joutsan kalastuskunnan ja ympäristökeskuksen toimesta ja samaan aikaan havaittiin ilmeisesti ensimmäisen kerran karvalehden olemassa olo. Havaittu karvalehden esiintymisalue ja kaislikon niitto olivat eri paikassa. Toteutettu kaislan niitto tehtiin kalanviljelylaitoksen purkuputken yläpuolisella vesialueella ja kalanviljelylaitoksesta katsoen Myllynlahden vastarannalla. Karvalesiintymä puolestaan sijaitsi kalanviljelylaitokselta tulevan veden purkuputken alapuolella. Tehdyn niiton yhteydessä ei poistettu karvalehteä lainkaan. Karvalehti runsastui 2000-luvulla, mutta kaislan niitto ei ole tiettävästi runsastumisen syy.

Pentti Honkasalo ja hänen 15 asiakumppaniaan ovat vastineessaan huomauttaneet, että valtioneuvoston tavoite on kalankasvat-
tamojen saastepäästöjen osalta fosforin suhteen 30 %:n vähennys
vuoden 1993 tasosta vuoden 2005 alkuun mennessä, tässä tapa-
uksessa 322 kg/a. Muutoksenhaun alaisen luvan taso on 330
kg/a. Myllynlahti ja osin Joutsansalmi on jo muutaman kerran kas-
vanut umpeen.

Määräys, että laitoksessa ei saa pitää kaloja kesä-heinäkuussa on
säilytettävä ehdottomasti, jottei järven pohjan tuntumassa ollut
noin 0,5 - 1,5 m paksu eri kasveja käsittävä massa saisi kesäkuu-
tena lämpimän aikaan lisäravinteita ja räjähtäisi ennennäkemättö-
mään kasvuun. Lisäksi lupaehtoihin tulee liittää vaatimus, että elo-
kuussa saa käyttää korkeintaan kasvatuskauden keskiarvoisen
kuukautisen rehukilomäärän kolmasosan, jottei "ravita" piilossa
olevaa, latenttia vesikasvillisuutta täyteen kukoistukseensa vielä
usein lämpimän elokuun aikana.

Rehumäärä tulee pudottaa tasoon 52 000 kg/vuosi. Poikastuotan-
non kalamääriä tulee pienentää tasolle noin 1 000 000 kpl/vuosi.
Ei ole mitenkään perusteltua tuottaa kansallisen poikastuotannon
toimialan neljännestä taajaman kaava-alueella matalassa vähäi-
sessä koskipaikassa ympäristönsuojelulain 6 §:n vastaisesti.

Pensasheinäkasvia on ollut jo ainakin 3 vuotta kalalaitoksen pur-
kuaukon alapuolella. Niiton yhteydessä asia tuli tietoon ja julkisek-
si, kun useat ranta-asukkaat kävivät löytöä ihmettelemässä. Niitol-
la ei luotu mitään lisääntymisolosuhteita tai -mahdollisuuksia, ku-
ten valituksessa on kerrottu.

Kalankasvatuksen aikana ja seurauksena vuosien varrella on lai-
tokselta kulkeutunut lukuisia kertoja lietettä, partikkeleita ja karva-
lehden tai vesiruton pikkuosasia ja hiukkasmaisia pätkiä
alavirtaan. Nämä ovat virtaaman hiljentyessä optimaaliseksi alka-
neet nauttia kasvualustan ravinteita.

Itä-Suomen ympäristölupavirasto on lausunnossaan esittänyt rat-
kaisuosan toisen kappaleen uudeksi sanamuodoksi: Kalankasva-
tuslaitoksessa kasvatetaan 0-vuotiaita istukaspoikasia. Kasvatus-
toimintaa harjoitetaan vuosittain elokuusta kesäkuun alkuun, pää-
asiallisen kasvatuskauden ajoittuessa elokuun ja marraskuun väli-
selle ajalle. Kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana laitoksella ei
pidetä kalaa, lukuunottamatta kalasairauksista, kalojen lääkinnäs-
tä tai siirtokiellosta johtuvaa poikkeustilannetta.

Tarkkailua ja raportointia koskevaan lupamääräykseen 5 on tällöin lisättävä uusi kappale, joka käsittää mainittua poikkeustilannetta koskevan ilmoitusvelvollisuuden. Ympäristölupavirasto on esittänyt kappaleen sanamuodoksi seuraavaa:

Kalasairauksista, kalojen lääkinnästä tai siirtokiellosta johtuvasta poikkeustilanteesta, jonka johdosta laitoksella kasvatettuja poikasia ei voida toimittaa asiakkaille normaalisti kesäkuun alkuun mennessä, on ilmoitettava hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään toukukuun loppuun mennessä Keski-Suomen ympäristökeskukselle ja Joutsan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vaatimuksen 2) johdosta ympäristölupavirasto on esittänyt lupamääräyksen 1 ensimmäisen kappaleen muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:

Laitoksella käytettävän kuivarehun määrä saa olla enintään 70 000 kg vuodessa. Kalojen ruokinnassa on käytettävä mahdollisimman vähäfosforista rehua. Kalojen liikaruokintaa on vältettävä ja ruokinta järjestettävä niin, että ravinteita pääsee vesistöön mahdollisimman vähän. Kuivarehusta on poistettava pöly ennen ruokintaa.

Muilta osin päätöstä ei ympäristölupaviraston mukaan ole syytä muuttaa.

Jouko Lehtonen on toimittanut hallinto-oikeudelle 25.7.2005 sähköisesti tiedon karvalehden esiintymisestä.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki Pentti Honkasalon ja hänen asiakumppaniensa vaatimusta siitä, että elokuussa saa käyttää korkeintaan kolmasosan kasvatuskauden keskimääräisestä kuukausittaisesta rehumäärästä ja että vuosittainen kalanpoikasten tuotanto olisi enintään 1 000 000 kappaletta.

Perustelut

Muutosta ympäristölupaviraston päätökseen on tullut hakea 30 päivässä päätöksen antamisesta eli viimeistään 31.12.2004 päättyneessä määräajassa. Vaatimukset on esitetty vasta 8.2.2005 ympäristölupavirastolle saapuneessa vastineessa eli myöhään.

Pääasiaratkaisu

Hallinto-oikeus vaatimukset enemmälti hyläten muuttaa ympäristölupaviraston päätöksen otsikon "Ympäristölupaviraston ratkaisu" alla olevaa 2. kappaletta, muuttaa lupamääräystä 1. sekä lisää lupamääräykseen 5. uuden kolmannen kappaleen. Muutettu ratkaisuosan toinen kappale, muutettu lupamääräys 1. ja lupamääräykseen 5. tehty lisäys kuuluvat seuraavasti:

Ympäristölupaviraston ratkaisu

=====

Kalankasvatustiloksessa kasvatetaan 0-vuotiaita istukaspoikasia. Kasvatustoimintaa harjoitetaan vuosittain elokuusta kesäkuun alkuun, pääasiallisen kasvatuskauden ajoittuessa elokuun ja marraskuun välille. Kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana laitoksella ei pidetä kalaa, lukuunottamatta kalasairauksista, kalojen lääkkinnästä tai siirtokiellosta johtuvaa poikkeustilannetta.

=====

Lupamääräykset

1. Vesistön pilaantumisen ehkäiseminen

Laitoksella käytettävän kuivarehun määrä saa olla enintään 70 000 kg vuodessa. Kalojen liikaruokintaa on vältettävä ja ruokinta järjestettävä niin, että ravinteita pääsee vesistöön mahdollisimman vähän. Kuivarehusta on poistettava pöly ennen ruokintaa.

Laitoksen aiheuttama fosforipäästö vesistöön saa olla enintään 330 kg vuodessa.

=====

5. Tarkkailu ja raportointi

=====

Kalasisairauksista, kalojen lääkkinnästä tai siirtokiellosta johtuvasta poikkeustilanteesta, jonka johdosta laitoksella kasvatettuja poikasia ei voida toimittaa asiakkaille normaalisti kesäkuun alkuun mennessä, on ilmoitettava hyvissä ajoin Keski-Suomen ympäristökeskukselle ja Joutsan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

=====

Muilta osin päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Yleistä

Taimen Oy on hakemuksessaan hakenut lupaa kasvattaakseen laitoksella vuosittain 80 000 kiloa kirjolohenpoikasia maa-altaissa. Ympäristölupaviraston 14.10.2004 kalanviljelylaitoksella pitämässä tarkastuksessa Taimen Oy:n edustaja on ilmoittanut, että laitoksen viljelyn vuosikiertoa on muutettu niin, että yhtiö on luopunut 2-vuotiaiden poikasten kasvattamisesta ja kasvattaa vain 0-vuotiaita poikasia. Poikasten kasvatusaika on elokuun puolestavälistä marraskuun puoliväliin veden lämpötilasta riippuen. Laitokselle tullessa poikaset ovat 5 - 10 gramman painoisia. Huhtikuun lopun ja kesäkuun alun välillä kalanpoikaset kuljetetaan asiakkaille 30 - 80 gramman painoisina. Laitoksella ei pidetä kalaa kesäkuun alun ja elokuun puolivälin välillä.

Laitoksen vesiensuojelurakenteet ovat peräisin 1980-luvulta. Laitoksella käytetty vesi, joka sisältää muun muassa vesistöä rehevöittävä fosforia, johdetaan Myllykosken alapuolelle Angesselän Myllylahteen. Vesistö tarkkailuraporteista on todettavissa, että Myllykosken kalanviljelylaitos rehevöittää osaltaan alapuolista vesistöä. Myllylahdessa on vuodesta 1999 alkaen kasvanut runsaana karvalehteä, jota on poistettu niittämällä vuosina 2001 ja 2002.

Laitoksen tuotantokierto

Toiminnanharjoittajan ilmoittama ja luvan mukainen tuotantokierto, jossa laitoksella ei kasvateta kesä-heinäkuussa kaloja, vähentää laitoksen ravinnepäästöjä vesistöön verrattuna siihen, että laitoksella on myös isompia kaloja kasvamassa läpi kesän. Myllylahti on rehevöitynyt ja kalankasvatuslaitoksen ravinnepäästöt nostavat tarkkailututkimusten tulosten mukaan lahden ravinnepitoisuuksia ja myös levän määrää. Kalankasvatuslaitoksen fosfori on helppoliukoista ja siksi välittömästi vesikasvillisuuden käytettävissä. Tämän takia on tarpeen vesistön tilan parantamiseksi rajoittaa kalankasvatusta niin, ettei laitoksella kasvateta kalaa kesä-heinäkuussa. Hallinto-oikeuden tekemä lievennys, joka sallii kalojen pitämisen poikkeustilanteissa myös tänä aikana, ei aiheuta merkittävää lisäkuormitusta Myllylahteen.

Lupamääräys 1

Laitoksen vesiensuojelurakenteet ja Myllylahden tila huomioon ottaen on perusteltua pitää laitoksella käytettävän rehun määrä ja fosforin määrä ympäristölupaviraston määräämällä tasolla. Koska

fosforille on luvassa määrätty päästöraja, luvassa ei ole tarpeen erikseen rajoittaa rehun fosforipitoisuutta.

Lupamääräys 5

Hallinto-oikeus on muuttanut ympäristölupaviraston päätöstä siten, että laitoksella voidaan poikkeuksellisesti tietyissä olosuhteissa pitää kalanpoikasia myös kesällä. On perusteltua, että laitosta valvovat tahot ovat tietoisia myös laitoksen kesäaikaisesta toiminnasta. Tällä perusteella hallinto-oikeus on täydentänyt tarkkailua ja valvontaa koskevaa määräystä.

Korvaus vesistön käytön vaikeutumisesta

Kalankasvatuslaitokselta tuleva ravinnekuormitus on osaltaan lisännyt vesikasvillisuutta laitoksen lähivesialueella. Hallinto-oikeus pitää yhtiölle määrättyä korvausta aiheutuvasta käyttöhaitasta ja vesikasvillisuuden niittokustannusten korvaamisesta kohtuullisena ottaen huomioon todettu vesikasvillisuuden määrä ja siitä aiheutuva haitta vesialueen käytölle sekä myös tuleva tarve poistaa vesikasvillisuutta.

Muilta osin hallinto-oikeus on samalla kannalla kuin ympäristölupavirasto lupaviraston päätöksessä lausutuin perustein.

JULKIPANO

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

PÄÄTÖKSESTÄ ILMOITTAMINEN

Joutsan kunnanhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kunnan ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 29.9.2006.

Valitusosoitus on liitteenä Y (12.96).

Diaarinumero
00458/05/5129

Päätöksen tekemiseen ovat ottaneet osaa lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Markku Latva-Teikari ja Raija Helenius, luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jan Eklund sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Mauri Kerätär.

Markku Latva-Teikari

Raija Helenius

Jan Eklund

Mauri Kerätär

Esittelijä
hallinto-oikeussihteeri

Antti Kerttula